

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Історичний факультет
Кафедра всесвітньої історії та методик навчання

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИК

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 014.03 Середня освіта (Історія)
Освітньо-професійна програма
Середня освіта (Історія) другого (магістерського) рівня вищої освіти

Умань – 2023

Розробники програми:

Гордієнко В. В., кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії та методик навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Священко З. В., доктор історичних наук, професорка, професор кафедри всесвітньої історії та методик навчання, декан історичного факультету Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Чучалін О. П., кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Сокирський Володимир Васильович, директор Уманської гімназії №11 Уманської міської ради Черкаської області (стейкхолдер).

Никитенко Михайло Сергійович, здобувач вищої освіти на другому (магістерському рівні) історичного факультету Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Стейкхолдери:

Кравченко Людмила Петрівна, директор загальноосвітньої школи №2 м. Христинівка.

Янчук Михайло Михайлович, директор Уманського навчально-виховного комплексу №17 «Загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад» Уманської міської ради Черкаської області.

Пікалюк Андрій Іванович, директор Уманської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів №3.

Наскрізна програма практик розглянута і схвалена на засіданні кафедри всесвітньої історії та методик навчання
Протокол №20 від 29 травня 2023 року

В. о. завідувача кафедри _____ (Гордієнко В. В.)

Обговорена та рекомендована до затвердження на засіданні науково-методичної комісії історичного факультету
Протокол №7 від 29 травня 2023 року

Голова науково-методичної комісії
історичного факультету _____ (Джагунова О. І.)

Наскрізна програма практик затверджена на засіданні навчально-методичної ради Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
Протокол № _____ від _____ 2023 року

Голова навчально-методичної ради університету _____ (Розгон В. В.)

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
1.1. Місце практик в професійній підготовці здобувача вищої освіти	4
1.2. Мета практичної підготовки	4
1.3. Завдання педагогічної практики	4
1.4. Компетентності здобувача вищої освіти	5
II. Види та терміни проходження практик	6
III. Бази проведення практик	7
IV. Організація практики	7
V. Підведення підсумків практики	9
VI. Зміст практик за видами	10
Виробнича практика	10
6.1. Мета практики	10
6.2. Завдання практики	11
6.3. Зміст діяльності здобувачів вищої освіти	11
6.4. Форми звітності здобувачів вищої освіти про практику	13
6.5. Норми /Критерії оцінювання роботи здобувачів вищої освіти під час практики.....	13

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце практики в професійній підготовці здобувачів вищої освіти

Практична підготовка здобувачів вищої освіти є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти. Вона забезпечує опанування спеціальності з урахуванням специфіки майбутньої професійної діяльності випускника, сприяє закріпленню та поглибленню теоретичних знань, формує навички до співпраці в колективі, сприяє освоєнню посадових обов'язків у сфері майбутньої фахової діяльності тощо.

Наскрізна програма практики підготовки магістрів, які навчаються за спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія) є основним навчально-методичним документом, який визначає усі аспекти проведення практик. Вона забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практики, її системність, неперервність і послідовність навчання здобувачів вищої освіти. Це дозволяє сформулювати у здобувачів вищої освіти цілісне сприйняття змісту й особливостей майбутньої професії не лише через сукупність одержаних теоретичних знань, а й з точки зору їх практичного застосування, допомагає набутти елементи професійних умінь та навичок, адаптуватись до умов своєї майбутньої діяльності.

1.2. Мета практичної підготовки

Мета практичної підготовки полягає в:

- підготовці майбутнього фахівця до виконання функцій вчителя історії та класного керівника у закладах освіти;
- поглиблені та закріплені теоретичних знань з педагогіки, психології, теорії та методики виховної роботи, фахових методик, отриманих студентами у закладі вищої освіти у період навчання та застосування їх під час виконання конкретних педагогічних завдань у закладах освіти;
- освоєнні здобувачами вищої освіти безпосередньо у ході освітнього процесу основних форм, принципів та методів викладання історії у закладах освіти, передового педагогічного досвіду;
- набутті професійних навичок майбутнього вчителя, які відповідають вимогам сучасного суспільства, а також формування особистих людських рис фахівців;
- вихованні у здобувачів вищої освіти творчого, дослідницького підходу до педагогічної та виховної діяльності;
- формуванні потреб у самоосвіті, самовихованні та підвищенні своєї фахової кваліфікації.

1.3. Завдання педагогічної практики:

- надбання і розвиток навичок в організації самостійного проведення освітнього процесу з учнями з урахуванням їх вікових особливостей;
- формування практичних умінь щодо проведення освітнього процесу з класом у закладах освіти;

- розробка матеріалів та проведення пробних уроків із фахових предметів у закладі освіти;
- вивчення сучасних педагогічних технологій та передового педагогічного досвіду вчителя (класного керівника) в закладі освіти;
- набуття навичок та умінь аналізувати стан освітнього процесу а закладі освіти в цілому та класу зокрема;
- закріплення інтересу до педагогічної професії;
- вироблення індивідуального стилю діяльності в умовах активної педагогічної взаємодії;
- опанування згідно спеціальності найважливішими функціями педагогічної діяльності вчителя і формування професійних рис особистості вчителя;
- забезпечення підготовки здобувача вищої освіти до цілісного
- виконання функцій вчителя та класного керівника, до проведення освітнього процесу з учнями в закладі освіти;
- набуття навичок та умінь планувати, аналізувати та проводити уроки, виховні години, позаурочні заходи в закладі освіти;
- опанування методичними формами освітньої діяльності у закладах освіти.

1.4. Компетентності здобувача вищої освіти Виробнича практика

Українською Національною рамкою кваліфікацій передбачено формування у здобувачів другого освітнього ступеня (магістр) **інтегральної компетентності** як здатності розв'язувати складні задачі й проблеми у галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та застосування теоретичних і практичних знань, здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК 1. Здатність засвоювати та використовувати комплекс знань із світової та національної культури; залучатися до культури через процес духовного спілкування та відчуттів; засвоювати культуру у співтворчості; виробляти моделі поведінки орієнтовані на загальнолюдські цінності.

ЗК 2. Здатність активно, відповідально й ефективно реалізовувати громадянські права та обов'язки з метою розвитку демократичного громадянського суспільства, гармонійне поєднання особистих інтересів з потребами суспільства, участь у функціонуванні демократичних інститутів.

ЗК 3. Володіння рідною та іноземною мовами, сучасними засобами зв'язку та основами комп'ютерної грамотності для ефективного забезпечення інформаційної підтримки проведення наукового дослідження, уможливлення міждисциплінарних та професійних комунікацій.

ЗК 4. Здатність до спілкування, роботи в команді, самокритики, самодисципліни, використання різних кодів і засобів спілкування.

ЗК 6. Здатність особистості гнучко орієнтуватися в постійно мінливих соціальних умовах та ефективно взаємодіяти з соціальним середовищем.

ЗК 7. Здатність до формування структурної моделі особистого менеджменту (виявляти ініціативу, розробляти стратегії, оптимізувати часові витрати на різні форми роботи, інтелектуальна самостійність та критична обізнаність).

ЗК 8. Здатність до управління у відповідності зі стандартами якості, заснованих на потребах і інтересах цільових груп.

ЗК 10. Здатність до практичного застосування нових ідей, пропозицій, освітніх практик з метою цілеспрямованого вдосконалення, безперервного і самоорганізованого навчання.

ФК 4. Вміння отримувати знання з різних комунікативних потоків, працювати з джерелами історичної інформації, використовувати високі стандарти текстового аналізу.

ФК 5. Вміння формулювати оцінки і версії історичних подій відповідно до загальнолюдських цінностей певного часу та певної групи людей.

ФК 6. Вміння визначати та застосовувати теоретичні поняття, положення, концепції для аналізу й пояснень історичних фактів, явищ, процесів, використовувати комплекс наукових дефініцій для вирішення науково-практичних завдань.

ФК 7. Здатність до світоглядного самовизначення, усвідомленого ставлення до історичної пам'яті як частини культурного капіталу, формування на її основі соціально-моральної позиції особистості.

ФК 9. Здатність до перетворювальної навчальної та дослідницької діяльності на основі прогнозування, планування, конструювання і моделювання явищ, процесів, систем. уміння розробляти проекти та управляти якістю виконуваної роботи.

ФК 10. Прагнення саморозвитку та самовдосконалення у науково-педагогічній діяльності, обізнаність у власних силах, здатність до рефлексії та самоаналізу.

II. ВИДИ ТА ТЕРМІНИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИК

№	Вид практики	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю	Тривалість	Семестр
1	Виробнича практика	9/270	Диференційований залік	6 тижнів	2

III. БАЗИ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК

Базами проведення практики є заклади загальної середньої освіти, професійно-технічні навчальні заклади, заклади вищої освіти I-II рівнів акредитації.

IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИК

Груповими керівниками-методистами призначаються науково-педагогічні працівники кафедри всесвітньої історії та методик навчання; методистами призначаються науково-педагогічні працівники кафедри виховних технологій та педагогічної творчості.

Груповий керівник-методист:

- перед початком практики забезпечує необхідною документацією з практики методистів, керівників баз практик, здобувачів вищої освіти;
- проводить інструктаж з техніки безпеки і охорони праці та контролює умови праці і побуту здобувачів вищої освіти;
- повідомляє здобувачів вищої освіти про порядок звітності з практики;
- контролює виконання здобувачами вищої освіти правил внутрішнього трудового розпорядку на місці проходження практики, організовує облік відвідування бази практики здобувачами вищої освіти й методистами;
- допомагає здобувачам вищої освіти скласти індивідуальний план роботи на весь період практики (навчальна діяльність, виховна робота та ін.), консулює з теми навчально-дослідної роботи;
- у перший день практики разом з методистами кафедр та адміністрацією від бази практики закріплює здобувачів вищої освіти за місцем проходження практики;
- проводить засідання з академічною групою здобувачів вищої освіти щодо питань організації і проведення практики;
- раз на тиждень перевіряє щоденник спостережень, записує зауваження та поради щодо подальшої роботи здобувача вищої освіти, контролює ведення практикантами документації, затверджує індивідуальний план роботи;
- надає практикантам консультації щодо виконання програми практики;
- надає методичну допомогу в оформленні документації, у виконанні навчально-дослідної роботи (випускної кваліфікаційної роботи, ІНДЗ тощо);
- групові керівники-методисти з методистами, класними керівниками, вчителями-предметниками визначають теми залікових уроків, занять, виховних заходів, які будуть проводитися практикантами та відвідує залікові виховні заходи, уроки, заняття, аналізує, оцінює їх;
- перевіряє й аналізує документацію, подану здобувачем вищої освіти після закінчення практики;
- за результатами практики складає звіт і подає його керівнику практики по факультету;
- бере участь у факультетських настановчих і підсумкових конференціях з практики, нарадах на базі практики з питань організації і проведення практики;

- бере участь у проведенні загального підсумку з практики;
- разом з методистами, керівником практики по факультету оцінює роботу здобувача вищої освіти, виставляє у відомість та залікову книжку загальну оцінку з практики.

Методист з виховної роботи:

- здійснює методичне керівництво педагогічною практикою здобувачів вищої освіти, консулює їх з актуальних питань навчання, виховання, професійної орієнтації учнів, роботи з батьками тощо;
- планує разом із класним керівником виховну роботу практикантів з учнями, консулює їх і забезпечує виконання завдань;
- відвідує уроки (вибірково, за потреби), позакласні заходи практикантів, надає методичну допомогу в їх підготовці й проведенні, разом з викладачем фахових методик аналізує й оцінює проведені студентами уроки та інші види навчальних занять і позакласні заходи;
- надає допомогу здобувачам вищої освіти в організації індивідуальної роботи з учнями, у виконанні навчально-дослідної роботи (курсової, ІНДЗ тощо);
- керує роботою здобувачів вищої освіти з вивчення особистості й колективу учнів, а також виконання інших завдань, передбачених програмою практики;
- бере участь у настановчій та підсумковій конференціях з практик, а також у нарадах з питань практики;
- бере участь у проведенні заліку з практики й оцінюванні її результатів;
- аналізує документацію, подану здобувачами вищої освіти, складає звіт і подає завідувачу відповідної кафедри та керівнику практик по факультету звіт про підсумки практики із зауваженнями і пропозиціями щодо подальшого удосконалення її організації та проведення.

Здобувачі вищої освіти у період організації і проходження практики зобов'язані:

- за тиждень до початку практики пройти медичний огляд, прослухати лекцію з охорони життя і безпеки, виробничої гігієни та санітарії;
- до початку практики одержати від групового керівника-методиста практики консультації щодо оформлення необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- приходити не пізніше як за 15 хв. до початку робочого дня;
- у випадку відсутності або запізнення повідомляти про це старосту, групового керівника, методиста, пояснювати причину відсутності або запізнення, надавати необхідні документи, що засвідчують відсутність (довідку про хворобу тощо);
- відвідувати консультації, методичні наради, які проводить керівник або

методист з практики;

- у встановлений термін здавати звіт про виконання завдань практики.

Здобувачі вищої освіти мають право:

- звертатися до керівників практики університету, адміністрації баз практик з усіх питань, що виникають у процесі практики;

- користуватися матеріальною базою, бібліотекою, кабінетами та навчально-методичним забезпеченням, використовувати технічну, інформаційно-методичну та іншу документацію, необхідну для виконання програми практики;

- на свободу педагогічної творчості;

- вносити пропозиції щодо удосконалення організації практики;

- брати участь у роботі бази практики (конференцій, педагогічної ради, методичних об'єднань, тощо).

V. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Документація з практики, визначена робочою програмою практики, подається здобувачами вищої освіти на кафедру всесвітньої історії та методик навчання для перевірки упродовж трьох днів після закінчення практики.

Вимоги до звіту. Загальна форма звітності здобувача вищої освіти за практику – це письмовий звіт, підписаний здобувачем вищої освіти, груповим керівником та методистами. Письмовий звіт разом з іншими документами, визначеними робочою програмою практики (щоденник, характеристика (виробничі практики) подається на перевірку груповому керівнику практики від університету.

Характеристика про роботу здобувача вищої освіти завіряється керівником установи бази практики. Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, мати розділи з проблеми охорони праці, висновки і пропозиції, список використаної літератури та інше. Вимоги та обсяг звіту вказується в робочих програмах практики відповідно до специфіки освітньо-професійної програми Середня освіта (Історія).

Звітна конференція із захисту практики відбувається у присутності комісії, яка призначається розпорядженням декана, до складу входять керівники практики від закладу вищої освіти і, за можливості, від баз практики, викладачі кафедр.

Захист практик відбувається у формі короткої доповіді здобувача вищої освіти, керівника з наступним обговоренням комісії. Оцінювання практики здобувачів вищої освіти відбувається згідно зі шкалою оцінювання ESTS. Оцінка за проходження практики здобувачів вищої освіти відбувається згідно критеріїв.

Здобувачі вищої освіти, які навчаються за індивідуальним графіком, працюють за фахом і місце роботи яких відповідає вимогам програми

практик, подають витяг з трудової книжки (або ксерокопію трудової книжки, завіреною керівником установи), довідку з місця роботи (якщо він працює за сумісництвом) та характеристику, звіт, робочу документацію із наступним її поверненням здобувачу вищої освіти.

Загальна оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та залікову книжку за підписом групового керівника після перевірки робочої документації всіма методистами за наявності їх підписів на титульній сторінці робочої документації.

Оцінка за практику враховується стипендіальною комісією при визначенні рейтингу успішності здобувача вищої освіти.

Звіт здобувача вищої освіти зберігається на випусковій кафедрі 3 роки, а робоча документація (матеріали практики) до завершення навчального року з наступним поверненням здобувачу вищої освіти.

Підсумки практики обговорюються на засіданнях кафедр, які здійснюють її навчально-методичне забезпечення.

VI. ЗМІСТ ПРАКТИК ЗА ВИДАМИ ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

6.1. Мета практики

Основною метою виробничої практики здобувачів вищої освіти другого освітнього ступеня (магістр) є закріплення педагогічних навичок, здобутих при отриманні освітнього ступеня «бакалавр», вдосконалення знань та умінь, необхідних для роботи у профільній школі середніх навчальних закладів освіти.

6.2. Завдання практики

1. Поглиблення і розширення теоретичних знань із спеціальних і психолого-педагогічних дисциплін, набутих здобувачами, застосування їх для вирішення конкретних педагогічних завдань у старшій ланці середньої школи.
2. Формування у здобувачів-магістрів психолого-педагогічних та методичних умінь викладання суспільних дисциплін для учнів профільного рівня навчання.
3. Вироблення умінь організації основних форм навчання старшокласників, застосування сучасних технологій і методик навчання.
4. Формування комунікативних умінь у спілкуванні із учнями 10-11 класів;
5. Виховання у майбутніх магістрів досвіду викладацької роботи, морально-етичних якостей учителя профільної школи, індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності, потреби в самоосвіті.

Реалізація виробничих функцій в межах об'єкту діяльності фахівця (навчального процесу в загальноосвітньому закладі профільного рівня) вимагає від здобувача вищої освіти теоретичних знань і практичних умінь та навичок щодо:

1. Предмету діяльності – відповідної дисципліни фундаментального або професійно-орієнтованого циклу підготовки фахівців.
2. Продукту діяльності – систематизації інформації в межах обраної дисципліни за окремими темами згідно з навчальною програмою предмету у вигляді опорних конспектів занять та методичних розробок для проведення уроків.
3. Процедури діяльності – способу передачі інформації учнівській аудиторії через проведення різних форм занять згідно з графіком навчального процесу та розробки комплексу навчально-методичного забезпечення предмету навчання.

Педагогічна практика здобувачів вищої освіти сприяє формуванню особистості майбутнього викладача профільної школи, застосуванні теоретичних знань у практичній діяльності, засвоєнні педагогічних умінь, набутті, вивченні та аналізу педагогічного досвіду.

Відповідно до державних вимог щодо змісту й рівня професійної підготовки випускник магістратури **повинен знати:**

- сутність процесів навчання й виховання, їхні психолого-педагогічні основи;
- шляхи вдосконалення майстерності викладача й способи самовдосконалення;
- нові технології навчання;
- методи формування навичок самостійної роботи й розвиток творчих здібностей і логічного мислення школярів;
- наукові основи відповідних навчальних дисциплін, історію й методологію відповідної галузі знань.

Повинен уміти:

- організувати й аналізувати свою педагогічну діяльність;
- планувати навчальні заняття відповідно до навчального плану спеціальності;
- ясно, логічно викладати зміст матеріалу, опираючись на знання й досвід учнів;
- відбирати й використовувати навчальні засоби для побудови технологій навчання;
- аналізувати навчальну й учбово-методичну літературу й використовувати її для побудови власного викладу програмного матеріалу;
- володіти методикою проведення заняття із застосуванням мультимедійних та інших технічних засобів навчання;
- розвивати інтереси учнів і мотивацію навчання, формувати й підтримувати зворотний зв'язок.

6.3. Зміст діяльності здобувачів вищої освіти

Етапи та зміст практики

Виробнича практика магістрів відбувається на першому курсі. Здобувачі вищої освіти виконують програму навчального і виховного

модуля, пов'язаного із викладанням уроків історії, проводять навчальні та виховні види діяльності.

Мета і завдання педагогічної практики реалізовується студентами на трьох основних етапах: пропедевтичному, основному та підсумковому. Зміст основного етапу структурований у три модулі – організаційної, навчальної та виховної діяльності студента-практиканта.

ЗМ 1. Організаційна діяльність

На цьому етапі здобувач вищої освіти:

1. Знайомиться з навчальним закладом (режимом його роботи, традиціями, особливостями організації педагогічного процесу, педагогічною проблемою, над якою працює школа), адміністрацією, учителем історії, класним керівником, учнями закріпленого на час практики класу.
2. Визначає можливості методичного та навчального ресурсу кабінету історії, бібліотеки.
3. Знайомиться із календарним планом учителя, планом виховної роботи класного керівника, узгоджує графік індивідуальної роботи, проводить консультації з вчителями щодо виконання завдань практики .
4. Складає індивідуальний план роботи та узгоджує його з учителем історії, класним керівником, груповим керівником та методистами практики.
5. Подає графік пробних та залікових уроків, позакласних заходів з історії, тематику виховних годин методистам кафедр.
6. Оформляє та систематично веде педагогічний щоденник.

ЗМ 2. Навчальна діяльність

На цьому етапі здобувач вищої освіти:

1. Вивчає досвід роботи вчителя історії та класного керівника, відвідує уроки, позакласні заходи, складає їх педагогічний аналіз.
2. Опановує алгоритмом підготовки до навчального заняття в 10-11 класах з урахуванням дидактичних вимог профільної школи.
3. Укладає плани-конспекти навчальних занять для учнів профільної школи.
4. Організовує навчальні заняття з історії.
5. Відвідує та аналізує залікові навчальні заняття і виховні заходи, проведені однокурсниками.
6. Систематично спостерігає за педагогічним процесом у динаміці, навчально-виховною діяльністю вчителя-предметника, класного керівника, однокурсників, аналізує власну діяльність.

ЗМ 3. Виховна діяльність

На цьому етапі практикант:

1. Ознайомлюється із колективом класу, в якому працює як помічник класного керівника, налагоджує і підтримує позитивні взаємини з учнями, спілкується з ними між заняттями та у позанавчальний час, виявляє інтерес до їхнього життя, допомагає їм у подоланні труднощів у навчанні, міжособистісному спілкуванні тощо.

2. Укладає плани-сценарії позакласного заходу з історії.
3. Разом із керівниками практики і вчителями освітнього закладу у формі діалогу виявляють сильні і слабкі сторони проведених занять, визначають шляхи удосконалення студентами організації навчально-виховного процесу

6.4. Форми звітності здобувачів вищої освіти про практику

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Документація з практики, визначена робочою програмою практики, подається здобувачами вищої освіти на кафедру для перевірки упродовж трьох днів після закінчення практики. На підсумковому етапі практиканти формують та подають керівнику практики звітні документи, які укладаються у відповідності до завдань і змісту практики. Структурними компонентами звітної документації є:

1. Звіт (підписаний керівником практики, методистами та студентом).
2. Характеристика з бази практики.
3. Розгорнуті плани-конспекти залікових уроків з історії.
4. Позакласний захід з історії. План-конспект (сценарій.)
5. Презентація практичної діяльності з використанням відео та фото матеріалів уроків та виховної роботи.

6.5. Норми / Критерії оцінювання роботи здобувачів вищої освіти під час практики

№ п/п	Види робіт, що оцінюються	Кількість балів
1.	Рівень теоретичної підготовки майбутнього вчителя. Рівень оволодіння педагогічними вміннями і навичками	40
2.	Якість виконання виховної складової практики.	40
3.	Організованість, дисциплінованість і добросовісне ставлення до роботи студента-практиканта.	10
4.	Своєчасне оформлення та здача звітної документації.	10
	Всього	100

Шкала оцінювання ESTS навчальної діяльності здобувачів вищої освіти:

За шкалою ECTS	За національною шкалою		Кількість балів
		цифрою	
A	Відмінно	5	90-100

В	Дуже добре	4	82-89
С	Добре	4	75-81
D	Посередньо	3	69-74
Е	Задовільно	3	60-68
Fx	Незадовільно	2	40-59
F	Незадовільно	2	1-39

Оцінка «**відмінно**» (А) – всі завдання практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння студента застосовувати і творчо використовувати педагогічні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами педагогічної діяльності. Виявлено вміння проводити заняття з застосуванням інноваційних технологій педагогічної діяльності, будувати стосунки з учнями та вчителями. Також продемонстрована активність та ініціативність у підготовці та проведенні занять з учнями. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «відмінно».

Оцінка «**дуже добре**» (В) – завдання виконані правильно, але недостатньо повно. Виявлено вміння студента застосовувати педагогічні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами педагогічної діяльності. Виявлено вміння проводити заняття, але заняття шаблонні, не виявлено творчого, індивідуального підходу. Виявлено вміння встановлювати контакт з учнями та вчителями. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У щоденнику практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «дуже добре».

Оцінка «**добре**» (С) – завдання практики виконано, але неповно, в ході виконання завдань, зокрема підготовка до уроків, допускалися незначні помилки. Виявлено вміння проводити заняття, але заняття шаблонні. Звітна документація оформлена згідно вимог. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «добре».

Оцінка «**задовільно**» (D) – завдання практики виконано в неповному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Звітну документацію оформлено за встановленими програмою з педагогічної практики вимогами, але подано із запізненням. У документах студента практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є підписи вчителів, керівників практики з педагогіки, психології, інформатики. Щоденник не вірно оформлено. У характеристиці оцінка керівника за

практику від бази – «задовільно».

Оцінка «**достатньо**» (E) – завдання виконано з помилками. Всі завдання практики виконувалися, але допущені неточності. Звітну документацію або оформлено з помилками подано із запізненням. У документах студента-практиканта в цілому зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, присутні не всі підписи вчителів. Щоденник недооформлено. У характеристиці оцінка керівника за практику від бази – «задовільно».

Оцінка «**незадовільно**» (Fх) – завдання невиконані. Виявлені проблеми встановлення контакту, не сформовані вміння проводити відповідні види педагогічної діяльності. Звітна документація оформлена з помилками. Відсутній щоденник, характеристика. Для представлення до захисту на засіданні комісії, робота студента повинна бути оціненою керівником практики на робочому місці – до 50 балів, що виставляється керівником на титульній сторінці звіту.